

*Nech vianočný čas prinesie do Vášho domova
rodinnú pohodu a štedrosť.*

*Nech naplní Vaše srdcia pokojom a láskou.
Do nového roka vykročte úspešne a s radosťou.*

Veselé Vianoce a šťastný nový rok 2021

Vám želá

Ing. Tatiana Čontofalská,
starostka obce Predajná,
poslanci OZ
a zamestnanci obecného úradu.

Zamyslenie

Moja dnešnú úvaha je mojím povzbudením do ďalších dní a do budúceho roka. Vidím, že okolo nás je neistota, strach a panika, čo vedie k nepokoju. Veľa ľudí okolo nás je smutných. Veľa ľudí okolo nás stráca pôdu pod nohami. Mnohých sa zmocňujú depresie. Rozumiem tomu. Situácia nie je ľahká – COVID-19. Politické dianie v našej krajine tiež situáciu nezlepšuje. Týmto smerom by som ale nechcel viesť moje zamyslenie. Skôr sa chcem zamyslieť nad tým, ako túto situáciu ľahšie zvládnuť a čo preto môžeme urobiť. Dávam jednoduchý návod ako na to.

Na prvé miesto by som dal záujem o samých seba. Čo tým myslím? Vnímajte seba viac ako predtým. Vnímajte to, čo cítite, čo prežívate. Všímajte si, ako ste nastavený, ako vnímate, čo sa deje okolo vás. Zamyslite sa nad tým, či vaše myšlienky nie sú priveľmi negatívne. Tiež skúste porovnať, ako ste fungovali, keď tu nebola korona a ako fungujete teraz, keď je všade okolo nás. Neprestali ste robiť veci, ktoré ste mali radi a ktoré prinášali radosť?

Na druhé miesto by som dal rozhovor. Aký rozhovor? Rozhovor s vašimi blízkymi o ich pocitoch. Nezabúdajte na nich! Zaujímajte sa o nich! Vlievajte im pozitívne myšlienky, že túto situáciu zvládneme! To, že môžete byť pre niekoho oporou, môže dodať sily aj vám samotným.

Na tretie miesto by som zaradil pravidelný pohyb, najlepšie na čerstvom vzduchu a vyváženú a kvalitnú stravu plnú vitamínov. Nezabúdajte, že pravidelný pohyb nám dokáže vyčariť úsmev na tvári a zlepšiť náladu. Snažme sa tiež kvalitne a plnohodnotne obohatiť svoj jedálny lístok, lebo aj kvalitná a vyvážená strava nám vie vybudovať silnú imunitu.

Na štvrtom mieste je moje povzbudenie. Verím, že situácia sa zlepší. A prečo si to myslím? Som presvedčený, že príchodom vakcíny sa veci pohnú správnym smerom. Zaočkujú sa tí, ktorí to potrebujú. A to, čo teraz prežívame, sa pohne vpred a nebudeme väzňami COVIDU a v vrátíme sa k pôvodnému životu. Pozitívne myslenie a veľa zdravia, priatelia!

Matúš Malček

PRANOSTIKY

Mierny december-mierna zima.

Čo v decembri nespravíš,
v januári nedohoníš.

Aké je počasie na Barboru,
také býva až do Vianoc.(4.12.)

Keď príde Lucia,
nájde tu už zimu.(13.12.)

Po svätej Baruši
dávaj pozor na uši.(4.12.)

Lepšie Vianoce treskúce,
ako by boli tečúce.(24.12.)

Na svätého Mikuláša
už je celá zima naša. (6.12.)

Od Lucie do Vianoc
každá noc má svoju moc.(13.12.)

UPOZORNENIE!

Máme nové e-mailové adresy!
obecpredajna@gmail.com
starostkapredajna@gmail.com

Čaro dávnych tradícií

V období od Kataríny do Vianoc sa dni skracujú a noci predlžujú. Tma v minulosti vyvolávala u ľudí pocity úzkosti a strachu. Pomocou čarovných rastlín, magických predmetov a úkonov chceli ľudia odohnať zlé sily zo svojho okolia. 25. november – Katarína, 3. november – Ondrej, 6. december – Mikuláš, 13. december – Lucia boli pomenované ako stridžie dni. V týchto dňoch sa strigy usilovali vniknúť do stajní, aby kravám odobrali mlieko. Ženy v tieto dni nesmeli vstúpiť do stajni (okrem domácich), aby nepočarovali dobytku. Strigy sa vedeli dostať dnu aj cez štrbiny či kľúčové dierky, preto gazda na týchto miestach robil kríže cesnakom alebo posvätenou kriedou. Na dobytok rozvešali hlávky cibule a cesnaku. V tieto dni nikto nikomu nič nedal, nepožičal, ani nepredal, aby neuškodil svojmu gazdovstvu. Ktorákoľvek žena, ak prišla do domu ako prvý

návštevník, prinášala do domu škodu.

Prvým stridžím dňom bol **25. november – deň Kataríny**. Ak bola v tento deň prvým návštevníkom v dome cudzia žena, po celý rok sa v dome rozbíjal riad. Väčšina ľudí brala takéto povery vážne a aby sa predišlo nevhodným návštevám žien, chodili po domoch včas ráno malí chlapi s vinšami. Tradíciu mali aj katarínske tanečné zábavy. Kto mal rád muziku a veselú spoločnosť, nezabudol túto príležitosť využiť, pretože 4 týždne pred Vianocami začínal advent, počas ktorého boli prísne zakázané akékoľvek zábavy, svadby. Na Katarínu ženy nepriadli, ani nešili, lebo by sa im v lete pri poľných prácach zbierali prsty. Katarína je preslávená rôznymi pranostikami. Katarína má šumné meno, lež chladné veno. Aký je deň Kataríny, taký bude január, aký je deň po Kataríne, taký bude február.

Ďalším zo stridžích dní bol **30. november – Ondrej**. Aké počasie bolo na Ondreja, také malo byť celú zimu. Vznikli mnohé pranostiky, ktoré pomohli gazdom organizovať prácu na gazdovstve, aby priniesla čo najväčší ošoh. Ak na Ondreja hrmí, bude málo orechov. Má li Ondrej na stromoch kvapky, bude na budúci rok hodne ovocia. Na svätého Ondreja, koniec potenia. Posledná pranostika naznačuje, že jesenné práce sú ukončené a kto tak neurobil, vystavuje sa na posmech, pretože Na Ondreja ide orati len krivý gazda. Deň Ondreja bol bohatý predovšetkým na veštby o vydaji. Dievčatá robili rôzne veštenia a čary, len aby odhalili záhadu, či sa do roka vydajú, aký bude ich vyvolený muž alebo kto ním konkrétne bude.

*„Plote, plote trasiem ťa,
Svätý Ondrej, prosím ťa,
aby si nám dal znati,
s kým ja budem pri sobáši státi.“*

6. december – Mikuláš – Mikuláši chodili v predvečer 6. decembra po domoch svojich starých známych s cukrovinkami, ale aj palicou. Deti boli povinné kláknúť si a pomodliť sa. Za to dostali sladkosť alebo bitku. Večer si vyložili na okno čisté kapce a ráno v nich našli prekvapenie. Kto bol dobrý, našiel cukríky alebo oriešky a tí zlí našli uhlie alebo palicu.

13. december – Lucia – najkratší deň v roku, ale najstrašidelnejší zo stridžích dní. V predstavách ľudí bola Lucia najväčšia zo všetkých bosoriek. Lucijnej noci a dňa sa každý bál ako súdneho dňa. Gazdovia ochraňovali svoj dom a všetko, čo k domu patrilo. Cesnakom na každé dvere urobili koleso a do neho nakreslili kríž. Každému v dome, ba aj statku dali zjesť strúčik cesnaku. Kto chcel vidieť strigy, začal si v tento deň robiť stolček. Musel byť z dreva a bez jediného klinca a musel mať tri nohy. Na Štedrý večer si stolček zobral na polnočnú omšu a uvidel všetky strigy, ktoré škodili jeho gazdovstvu. Na Luciu platil zákaz chodenia furmanov do hory a návštev žien v cudzích domoch. Príchod cudzej ženy do domácnosti skôr ako muža, znamenalo pre domácnosť nešťastie v budúcom roku. Aby sa predišlo nevhodným návštevám žien aj v tento deň chodili po domoch chlapi s vinšami včas ráno, len čo prvý kohút v dedine zakikírikal.

O Vianociach

Záver roka. Väčšina z nás sa teší na tie najkrajšie sviatky – Vianoce. Chceme ich prežiť s tými najbližšími v príjemnom prostredí vyzdobeného, teplom naplneného domova. Ešte lepšie a krajšie ako tomu bolo vlni, ak sa to vôbec dá. Vianoce majú jednoducho svoje čaro. Kresťanská tradícia priniesla so sebou symboliku narodenia Božieho syna. Celý december sa stal časom očakávania na radostnú udalosť, ktorá symbolizovala večný kolobeh života, ktorý sa začína narodením. Obdobie očakávania príchodu Ježiša na svet sa ustálilo na štyri týždne pred Štedrým dňom. Počas adventu boli zakázané všetky druhy zábav, spev i tanec. Ľudia sa mali postiť a pripravovať si dušu modlitbami na sviatky.

BETLEHEMY

Tradíciu betlehemov zaviedol svätý František z Assisi, zakladateľ rehole františkánov. Na Vianoce v roku 1223 pripravil v jaskyni v talianskom meste Grecciu jasle, do ktorých uložil dieťa. Vedľa stála Mária a Jozef, priviedli aj osla a vola. František chcel upozorniť bratov aj miestnych ľudí na chudobu, v ktorej sa Boh rozhodol prísť na svet. V ďalších rokoch si obyvatelia Greccia sami pripravovali živé aj umelé betlehemy a podľa Františkoveho príkladu si rozdávali darčeky, aby napodobnili lásku Boha. Tento zvyk sa neskôr rozšíril do všetkých krajín. Na území dnešného Slovenska sa jaslíčky začali stavať od 13. storočia.

JEDNOTA DÔCHODCOV NA SLOVENSKU - ZO Predajná

Polnočná omša vo Zvolene

23. septembra 2020 seniory z Predajnej navštívili DJGT vo Zvolene. Sledovali s napätím drámu Polnočná omša, ktorá sa odohráva na Štedrý deň roku 1944. Skúma postoje a vzťahy obyčajných ľudí k dramatickým udalostiam končiacej sa druhej svetovej vojny.

Túto hru so silným posolstvom napísal významný slovenský dramatik Peter Karvaš, rodák z Banskej Bystrice, ktorého 100. výročie narodenia je práve tento rok 2020.
Mária Boberová

Púť na Staré Hory

Udalosť, na ktorú sme sa v Dennom stacionári v Nemeckej veľmi tešili niekoľko mesiacov, sa koncom septembra stala skutočnosťou. Vďaka ochote miestnej organizácie Jednoty dôchodcov v Predajnej spolupodieľať sa na uskutočnení sna, takmer všetkých klientov nášho zariadenia, sme mohli 23. septembra navštíviť pútnické miesto Staré Hory. Počas cesty autobusom nám pani Zdenka Peťková z jednoty dôchodcov porozprávala o histórii tohto miesta. Počasie bolo premenlivé a počas obeda, ktorý sme mali rezervovaný v miestnej reštaurácii, sa výdatne rozpršalo. Ako však začal výstup k soche Panny Márie na Studničke, dážď ustal. Pre istotu sme mali so sebou aj dva invalidné vozíky, no neboli nám treba, vyšli aj zišli sme po vlastných nohách. Po večernej omši v starohorskom kostole sme o siedmej večer plní dojmov odchádzali domov.

Mgr. Renáta Liptaiová

JEDNOTA DÔCHODCOV NA SLOVENSKU - ZO Predajná

Výlet 28. 8. 2020 – Rajecká Lesná a Čičmany

Výbor ZO JDS Predajná zorganizoval dňa 28.08.2020 výlet do Rajeckej Lesnej a Čičmian.

V Rajeckej Lesnej sme obdivovali Slovenský betlehem, dielo majstra Jozefa Pekarú z Rajeckých Teplíc. Je tu rozmiestnených asi 300 postáv, z ktorých sa polovica aj pohybuje. Nachádza sa v budove, ktorá nesie názov „Dom Božieho narodenia.“ Na jej čelnej strane je freska Panny Márie od tunajšieho rodáka Jána Šimuna. Súčasťou Slovenského betlehemu je galéria, kde sme si pozreli vystavené drevorezby významných rajeckých rodákov. Na rohu tejto budovy je socha Panny Márie – pomocnice kresťanov. Zastavili sme sa aj v Bazilike Narodenia Panny Márie, kde sa nachádza vzácna socha Frivaldskej Panny Márie zo 16. storočia.

Neobišli sme ani kalváriu so 14 malými kaplnkami, ktorá je vybudovaná nad obcou Rajecká Lesná. Na vrchu sa týči Kostol Nanebovstúpenia Pána a pred ním kríž Ježišovho ukrižovania. Pod kalváriou vyviera prameň s liečivými účinkami, kde je postavená malá Lurdská kaplnka.

Po dobrom obede naša cesta pokračovala do rázovitej obce Čičmany, ktorá bola v roku 1977 vyhlásená za pamiatkovú rezerváciu a spravuje ju Považské múzeum v Žiline. V dvoch dreveniciach - Radenov dom a Dom č. 42 sme si pozreli expozície, sprítomňujúce život našich predkov.

Vďaka našej predsedníčke Ing. Márii Boberovej sme prežili krásny a vydarený deň.

Magdaléna Rečlová

Kolko lásky sa zmestí do krabice od topánok

Úžasní štvrtáci sa spolu s pani učiteľkou Šagátovou zapojili do výzvy „Kolko lásky sa zmestí do krabice od topánok.“ Spoločne naplnili krabice od topánok. K darčekom napísali a priložili aj milé pozdravy. Určite v nich nebude chýbať aj kúsok ich detského srdiečka. Veríme, že s láskou zabalené darčeky potešia nejednu babičku či nejedného deduška v domove dôchodcov.

Listy seniorom

Šikovní piataci vyrobili a napísali vianočné pozdravy seniorom. Veríme, že ich prania potešia klientov domovov dôchodcov.

Tvorili sme aj v družine

Snehuliaky, stromčeky, zasnežené krajinky a ďalšie zimné motívy vychádzali v predvianočnom období spod šikovných rúk našich družinárov.

Druháci na návšteve mlyna

Snečné dopoludnie strávili druháci vo vodnom mlyne v Predajnej. Mlynár Ondrej Čipka im porozprával o histórii mlyna, poukazoval stroje, ktoré sa v mlyne používali, ako aj miestnosti, ktoré boli súčasťou mlyna. Nezabudol ani na vodníka z Jasenice. Veľkou pomocníčkou mu bola dcéra Lucka, ktorá nás oboznámila s dôležitými informáciami o mlyne. Vyrastá z nej nádejná sprievodkyňa.

Hasiči v škole

Zážitkové učenie je najefektívnejšou metódou výučby. Na pozvanie žiakov 2.A triedy navštívili našu školu členovia Dobrovoľného hasičského zboru Predajná. Na čele s veliteľom zboru Ľubošom Ofúkaným nám predstavili svoju prácu dobrovoľných hasičov, oboznámili nás s výstrojom, hasičským autom, ich náročnou prácou a upozornili na nebezpečenstvá, ktoré nám hrozia v tomto vianočnom období. Svoju návštevu ukončili milými upomienkovými darčekom a sirénou. Deťom 1.stupňa sa návšteva veľmi páčila. Ešte dlho rozprávali zážitky z návštevy našich hasičov a svoje pocity pretavili do krásnych obrázkov. Ako vďaka za pekný zážitok sme pripravili hasičom milé upomienkové predmety. Dúfame, že spolupráca bude ďalej pokračovať a už teraz sa tešíme na ďalšie stretnutie. Ďakujeme!

Mikuláš nezabudol...

...a po triednych pani učiteľkách poslal balíčky pre našich žiakov z 1. stupňa. Sladké mikulášske prekvapenie čaká aj na žiakov 2. stupňa a my čakáme na nich :-). Veríme, že na nový rok bude epidemiologická situácia priaznivejšia a všetci sa v zdraví stretne v našej škole.

Slovo na záver

Od 26. októbra sa v škole stretávam len s kolegynami z 1. stupňa, s pánom učiteľom Mistríkom, so žiakmi prvého až štvrtého ročníka, s pani školníčkou či pani upratovačkami. Škola momentálne nie je tým rušným miestom, kde sme každý deň či každú prestávku niečo riešili, plánovali, organizovali,... Školský život sa nám spomalil, detského kriku a smiechu je menej. Je ho menej o decibely, ktoré vydáva presne 96 detí piateho až deviatego ročníka. Dopriala by som im možnosť vzdelávať sa v škole, stretávať sa so svojimi spolužiakmi... Verím, že v januári sa ich dočkáme a všetci sa opäť stretne. Verím, že štart do roku 2021 bude Všetkým svojim kolegom vyslovujem poďakovanie za odvedenú prácu v roku 2020. Všetkým rodičom našich žiakov ďakujem za trpezlivosť a pomoc pri ich vzdelávaní a všetkým našim žiakom prajem, aby si počas vianočných prázdnin oddýchli, aby sa veľa smiali a aby ich starosti nás dospelých veľkým oblúkom obchádzali. Šťastné a veselé Vianoce Vám prajem!

Michaela Vaníková

Turistický klub Predajná - Sezóna 2020

Pod priebeh tejto sezóny sa výraznou mierou podpísala pandémia koronavírusu, no aj napriek tomu sa nám podarilo za dodržiavania opatrení absolvovať takmer všetky naplánované túry. Tu je ich stručný súhrn.

Už tradične sme otvorili sezónu hviezdicovým výstupom na geografický stred Slovenska, na Hrb, Lubietovský Vepor. Ďalej sme boli na Pustom hrade vo Zvolene, na Vtáčniku, kde nám síce nevyšlo počasie, ale vynahradili sme si to návštevou bane Cígeľ, kde bolo čo obdivovať, hlavne stroje, s ktorými baníci pracovali v dávnych dobách a navštívili sme aj Bojnický zámok a vyhlídkovú vežu nad Bojnicami. Na Poľane nám už počasie vyšlo. Boli sme sa pozrieť na skalách, kde sa lezie a aj na vodopád. Belianske Tatry sú jedným z najkrajších miest vo Vysokých Tatrách, čo sa nám pri ich návšteve aj vrchovato potvrdilo. Na rozlúčku s touto sezónou sme absolvovali aj tradičný guláš, tentokrát na chate pána Petra Štefeka, ktorý sa spolu s manželkou postaral nielen o jeho varenie, ale aj o príjemné posedenie a skvelú náladu, za čo im ďakujem. Samozrejmosťou boli vedomostné súťaže pre dospelých. Deti sa vyšantili pri zbieraní hřibov a zdolávaní detskej lezeckej steny. Poslednou túrou tejto sezóny bola túra Pohorelá – útulňa Andrejcová. Táto túra bola

spojená aj s behom na Andrejcovú – preteky Vertikal a tu sme aj ukončili turistickú sezónu 2020.

Milí turisti, na záver mi dovoľte poďakovať sa vám všetkým za spoločné chvíle strávené objavovaním krás našej prírody, popriať vám krásne sviatky a do nového roku hlavne veľa zdravia a veľa šťastných krokov pri objavovaní krás našej úžasnej krajiny.

Dezider Smitka

predseda Turistického klubu Predajná

PREDAJNIANSKE ZVESTI

- dvojmesačník o dianí v obci zadarmo do každej domácnosti. Vydáva: Obecný úrad Predajná, Námestie Juraja Pejku 67, t.č. 048/6192345, e-mail: obecpredajna@stonline.sk. Šéfredaktorka: Mgr. Michaela Vaníková. Redakčná p. Božena Šulková, Eva Pocklanová, Anna Čunderlíková, Lucia Smitková, Lucia Hrašková. Redakcia sídli na obecnom úrade. Reg. OÚ BR - EV 3098/09, ISSN 1339-4576, IČO vydavateľa: 00313751. Dátum vydania periodického tlače: december 2020